

Српско археолошко друштво

Међуопштински завод за
заштиту споменика културе
Суботица

СРПСКО АРХЕОЛОШКО ДРУШТВО

XLIII СКУПШТИНА И ГОДИШЊИ СКУП

Суботица, 14. – 16. октобар 2020. године

Програм, извештаји и апстракти

Организациони одбор скупа

др Леда Шилинг, директор, Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица

др Неда Мирковић Марић, Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица

МА Огњен Младеновић, секретар Српског археолошког друштва

др Адам Н. Црнобрња, председник Српског археолошког друштва

др Војислав Филиповић, потпредседник Српског археолошког друштва

Научни одбор скупа

проф. др Душан Михаиловић, Филозофски факултет, Универзитет у Београду

др Адам Н. Црнобрња, Народни музеј у Београду

doc. dr Martina Blečić Kavur, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Koper (SLO)

prof. dr Boris Kavur, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Koper (SLO)

др Неда Мирковић Марић, Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица

др Војислав Филиповић, Археолошки институт, Београд

Марин Бугар, Народни музеј, Крушевац

др Драган Милановић, Археолошки институт, Београд

др Наташа Миладиновић-Радмиловић, Археолошки институт, Београд

др Селена Витезовић, Археолошки институт, Београд

мр Александар Алексић, Завод за заштиту споменика културе Ниш

др Надежда Гавриловић Витас, Археолошки институт, Београд

др Мирослав Марић, Балканолошки институт САНУ

Приредили: Адам Црнобрња и Војислав Филиповић

Издавач: Српско археолошко друштво, Београд и Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица

За издавача: Адам Црнобрња и Леда Шилинг

Штампа: Four Print, Београд

Тираж: 200

Бесплатан примерак

ISBN 978-86-80094-11-3

Република Србија

XLIII скупштина и годишњи скуп Српског археолошког друштва и штампање ове публикације финансирани су средствима Министарства културе и информисања и Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије

САДРЖАЈ

Поздравна реч.....	4
Програм XLIII годишњег скупа.....	5
Извештај о раду УО САД.....	12
Извештај о финансијском пословању САД.....	22
Извештаји о раду секција САД.....	24
Одбрањени радови на катедри за археологију.....	32
Записник са XLII скупштине САД.....	35
Самостални стручњаци у култури (обавештење).....	41
Резимеи.....	47

Током кампање 2019. године отворене су две сонде на самом југозападном углу утврђења у циљу испитивања средњевековне фортификације и структура. Утврђено је да је услед спирања земљишта са горњег дела платоа дошло до стварања веће дебљине културног слоја у историјским периодима уз средњевековни бедем. Праисторијски слојеви били су ипак уједначене дебљине, од око 30 до 50 цм. Њихова стратиграфија није могла јасно да се издвоји: земља је била набијена, а материјал од бакарног до бронзаног доба помешан. Пронађени су: керамички пршљенци, алатке од рога, камене секире, кремени ножићи, животињске кости и велика количина керамике. Међу керамиком се по бројности издвајају питоси, лонци и зделе, ређе има и фрагмената шоља, шоља са тракастом дршком, двоухих пехара са профилисаним дршкама, амфора, поклопаца и дршки кантароса (?) кружног пресека са дугметастим завршетком. Само је једно пепелиште делимично истражено. Оно је могло представљати остатке стамбене структуре, а откривено је уз точни профил Сонде 2, у непосредној близини средњевековног бедема, који је пресекао овај објекат. У њему је у изузетно набијеном слоју сем керамике и пршљенака пронађена и шнала од кости, за коју аналогије налазимо у позном бронзаном добу. Керамички фрагменти костолачке културе, препознатљиви по начину украшавања, пронађени су по правилу у најстаријим слојевима. Једино су на самом спољњем углу средњевековног утврђења (Сонда 1) откривени већ у 3. откопу, вероватно из разлога што овде није било таложења већ спирања слојева.

Како радови нису спроведени до краја наредним истраживачким кампањама доћи ће се до нових података о карактеру становања и вертикалној и хоризонталној стратиграфији праисторијских хоризоната на локалитету.

Огњен Младеновић, Археолошки институт
Весна Вучковић, Завичајни музеј Параћин
Петар Милојевић, Археолошки институт
Бранислав Стојановић, Завичајни музеј Параћин
Војислав Филиповић, Археолошки институт

РЕЗУЛТАТИ ЗАШТИТНИХ АРХЕОЛОШКИХ ИСТРАЖИВАЊА НА ЛОКАЛИТЕТУ ГЛОЖДАК-ДИС У ПАРАЋИНУ

Заштитна археолошка истраживања на локалитету Глождак-ДИС практично представљају наставак археолошког истраживања урбаног језгра Параћина, које је започето средином 50-их година прошлог века

радовима М. и Д. Гарашанин на локалитету Глождак, а настављено током 2018. године на локалитетима Глождак-ЛИДЛ и Болница. Овогодишњим истраживањима покривена је површина од 1000 m², на простору некадашње циглане Неимар, чијом је интензивном експлоатацијом земље током прошлог века локалитет откривен и делимично уништен. И поред знатне оштећености културног слоја рецентим укопима циглане, регистроване су археолошке целине које су потврдиле и у извесној мери допуниле раније установљену културну стратиграфију овог вишеслојног налазишта. Најстарији налази са овогодишње кампање могу се приписати тзв. параћинској групи позног бронзаног доба, која је пре више од пола века дефинисана управо на основу истраживања на овом локалитету. Најмлађе археолошке целине регистроване током овогодишњих истраживања очекивано стоје у вези са тзв. дако-римским хоризонтом првог века наше ере, карактеристичним управо за територију централног Поморавља, што потврђују и хронолошки осетљиви нумизматички налази. Прелиминарним анализама покретног археолошког материјала са овогодишњих истраживања издвојене су поједине целине које указују на постојање позноенеолитског насеобинског хоризонта, који би се према стилско-типолошким карактеристикама керамике могао приписати Бубањ-Хум II групи. Таква констатација у великој мери мења археолошку карту не само Параћина већ и његове шире околине, с обзиром да су позноенеолитски локалитети знатно мање истражени у односу на остале периоде праисторије. Такође, карактеристичан археолошки материјал попут остатака стамбене архитектуре и предмета свакодневне употребе још једном указују да се поред већ истражених некропола, може рачунати на постојање праисторијских насеља у самом Параћину. Коначно, овогодишња истраживања пружила су значајне податке о хидролошком режиму реке Црнице у прошлости, односно на промене којим су њена изливања и меандрирања утицала на формирање и гашење праисторијских насеља.

Boris Kavur, University of Primorska Faculty of Humanities
Martina Blečić Kavur, University of Primorska Faculty of Humanities

AGAIN, AND AGAIN – SETTLEMENT ON MIDDLE AND LATE BRONZE AGE SITES IN EASTERN SLOVENIA

Extensive excavations carried out in eastern Slovenia over the last two decades have enabled us to obtain information not only about the internal